

Erkend Commissarissen

Permanente vorming

FSMA

AUTORITEIT
VOOR FINANCIËLE
DIENSTEN
EN MARKTEN

AUTORITÉ
DES SERVICES
ET MARCHÉS
FINANCIERS

Medewerkingsopdracht

Marc Van de Gucht

6 Mei 2015

Medewerkingsopdracht

Circulaire Medewerkingsopdracht van de
erkend commissarissen
FSMA_2014_17 dd. 19/12/2014

- vervanging circulaire CBFA_2009_19 van 8 mei 2009
- What's new:
 - Toepassingsgebied: quid bijkantoren en bepaalde financiële holdings?

Medewerkingsopdracht

- What's new (ctd):
 - Specifieke normen:
 - Specifieke norm IBR inzake medewerking van de bedrijfsrevisoren aan het prudentieel toezicht (in werking 12 januari 2011) – schrapping ISA normen
 - International Auditing Practice Note (IAPN)
 - ≠ opdracht vanuit oogpunt van MiFID gedragsregels

Wettelijke grondslagen

- Opdrachten:
 - Privaatrechtelijke opdracht:
 - Controle, met toepassing van de bepalingen wetboek vennootschappen, financiële toestand, de jaarrekening, de geconsolideerde jaarrekening en de regelmatigheid van de verrichtingen weergegeven in de jaarrekening en geconsolideerde jaarrekening
 - Omstandig schriftelijk verslag ter beschikking AV + neerlegging NBB samen met JR
 - Publiekrechtelijke opdracht:
 - Medewerking aan toezicht van de FSMA: op eigen en uitsluitende verantwoordelijkheid en overeenkomstig de bepalingen van de toezichtswetten, de regels van het vak en de richtlijnen van de FSMA

Verlag over periodieke staten en periodieke verslagen

- Periodieke staten: gedetailleerde financiële staten en andere cijfergegevens
 - Tabellen over de solvabiliteit (zowel op vennootschappelijke als geconsolideerde basis): tabellen 90.01 tot 90.18 en tabel 90.19 (beheeractiviteit)
- Periodieke verslagen: halfjaarlijkse verslagen en jaarverslagen GVV
 - Jaarverslag: zowel een privaatrechtelijke als publiekrechtelijke opdracht
 - Halfjaarlijks verslag: enkel publiekrechtelijke opdracht

Verlag over periodieke staten en periodieke verslagen

Rapporteringverplichtingen en
bijkorende richtlijnen -> zie website.
Mogelijke aanpassingen !

Wordt de juiste versie gebruikt door
de rapporterende instellingen ! ?

Verlag over periodieke staten en periodieke verslagen

- Onderscheid tussen boekhoudkundige gegevens en extra-boekhoudkundige gegevens
- Boekhoudkundige gegevens:
 - Bevestiging dat de periodieke staten en verslagen in alle materieel belangrijke opzichten in overeenstemming zijn met de boekhouding en inventarissen, inzake volledigheid en juistheid
 - Voor de staten en verslagen per einde halfjaar: resultaten van beperkt nazicht
 - Voor de staten en verslagen per einde boekjaar: resultaten van volkomen controle in een positieve verklaring

Verlag over periodieke staten en periodieke verslagen

Opvragen verklaring van de EL aan de FSMA waaruit blijkt dat periodieke staten en verslagen die werden overgemaakt in overeenstemming zijn met de boekhouding en de inventarissen

Verlag over periodieke staten en periodieke verlagen

- Reglementaire normen en verplichtingen (eigenvermogenstabellen): positief geformuleerde verklaring van juistheid en volledigheid tabellen 90.01 tot en met 90.19

Verlag over periodieke staten en periodieke verslagen

In aanvulling op de verslagen dient volgende bijkomende informatie te worden verstrekt:

- gedetailleerde bevindingen en aanbevelingen aan de effectieve leiding
- alle andere belangrijke vaststellingen voor zover niet vermeld in de aanbevelingen aan de effectieve leiding
- gehanteerde materialiteitsdrempels
- namen en kwalificatie van medewerkers
- naam en contactgegevens verantwoordelijke kwaliteit

Verlag over periodieke staten en periodieke verslagen

- Wanneer: zesmaandelijks
- Verlag einde eerste halfjaar:
 - uiterlijk drie maanden na het einde van het eerste halfjaar
- Verlag aan het einde van het boekjaar:
 - uiterlijk 15 werkdagen voor AV (Bel)
- Uiterste deadline -> niet nakomen termijn = tijdig verwittigen met opgave van reden
- Elektronisch (e-corporate, GVV=OPM@)
- Schema van rapportering = leidraad, geen werkprogramma of opsomming werkzaamheden

Rapport sur le contrôle interne

- **Missions de la direction effective**

- Prendre les mesures requises pour le respect des dispositions légales relatives à une bonne organisation interne
- Faire rapport, au-moins une fois par an, au CA, à la FSMA et au commissaire sur le respect des dispositions légales précitées et sur les mesures adéquates prises
- Objet du rapport et modalités de transmission de ces informations à la FSMA et au commissaire reprises dans une circulaire
- La circulaire FSMA_2012_04 du 14 février 2012, ainsi que l'article 5 de l'AR du 13 juillet 2014 pour les SIR, définit la notion de contrôle interne.

Rapport sur le contrôle interne

- **Notion de contrôle interne**

Ensemble des mesures qui, sous la responsabilité de la direction, doivent assurer, avec une certitude raisonnable, la réalisation des éléments suivants:

- Une conduite des affaires ordonnée et prudente, encadrée d'objectifs bien définis
- Une utilisation économique et efficace des moyens engagés
- Une connaissance et une maîtrise adéquate des risques en vue de protéger le patrimoine
- L'intégrité et la fiabilité de l'information financière et de celle relative à la gestion
- Le respect des lois et règlements ainsi que des politiques générales, plans et procédures internes

Rapport sur le contrôle interne

- **L'évaluation des mesures de contrôle interne par le commissaire - sources**
 - Mesures de contrôle interne pour la fiabilité du reporting financier/prudentiel (connaissance approfondie de l'institution et de son environnement)
 - Mesures de contrôle interne destinées à la maîtrise des activités opérationnelles (connaissance approfondie de la notion contrôle interne adéquat et du régime de contrôle public applicable)
 - Reporting des personnes chargées de la direction effective (et rapports des responsables des fonctions de contrôle indépendantes)

Verlag over de interne controle

- **Beoordeling van het geheel van interne controle door de EC (\neq doeltreffendheid)**
 - Beoordeling en mededeling van bevindingen aan de FSMA
 - Beoordeling - Verlag EL:
 - Hoe tewerk gegaan bij opstellen?
 - Afdoende gedocumenteerd?
 - Kritische beoordeling: la structure organisationnelle, la gestion, les mécanismes de contrôle et de sécurité dans le domaine informatique, l'information au public, outsourcing, continuité des activités ...

Verlag over de interne controle

- **Beoordeling van het geheel van interne controle door de EC (vervolg)**
 - Omvat controlefuncties als onderdeel passende organisatie
 - Kennisgeving groepsauditor én FSMA
 - Beoordeling van interne controle betreffende beleggingsdiensten en – activiteiten
 - Bijkomende inhoud verslag zoals voorzien in “specifieke norm” IBR

Rapports spéciaux

- Rapports thématiques horizontaux (rapports demandés par la FSMA aux commissaires de toutes les institutions concernées à propos d'un sujet déterminé) – ex. UCITS IV
- Rapports individuels (rapports demandés par la FSMA à un commissaire dans des cas individuels)
- Rapport d'installation (rapport du commissaire lors de la constitution d'une institution, y compris les succursales, concernant l'encadrement organisationnel et en particulier le contrôle interne)

Informatie-uitwisseling revisoren <-> FSMA

- Objectief = streven naar een grotere synergie tussen de controlewerkzaamheden van de FSMA en de erkend commissarissen
- Verschillende vormen van mededelingen:
 - Medelingen die de EC op eigen initiatief aan de FSMA richt in het kader van de signaalfunctie
 - Andere mededelingen die de EC op eigen initiatief aan de FSMA richt
 - Mededelingen die de FSMA op eigen initiatief aan de EC richt

Communications dans le cadre de la fonction de signal (1/3)

- Perspective de prévention à moyen et long terme (objectif de contrôle semi-prudentiel/prudentiel) → les commissaires agréés doivent communiquer à la FSMA les informations pertinentes du point de vue semi-prudentiel/prudentiel et/ou susceptibles de requérir une action urgente de la FSMA dont ils auraient eu connaissance dans l'exercice de leur mission

Communications dans le cadre de la fonction de signal (2/3)

- **Exemples de faits/aspects dont doit traiter la fonction de signal:**
 - Faits ou évolutions qui ont ou peuvent avoir un impact significatif sur la situation financière
 - Faits ou évolutions qui ont ou peuvent avoir un impact significatif sur l'organisation administrative, comptable, financière ou technique et le contrôle interne
 - Faits ou évolutions qui peuvent constituer des violations du Code des sociétés, des statuts, des lois, des arrêtés et des règlements
 - Décisions ou faits qui peuvent avoir un impact sur la certification des comptes annuels

Communications dans le cadre de la fonction de signal (3/3)

- **Obligations du commissaire agréé – points d'attentions**
 - Communiquer immédiatement les constatations à la FSMA: pas attendre les rapports périodiques
 - La rapidité de la transmission prime sur la forme, l'exactitude des détails
 - Communiquer en cas de constatations, mais aussi en cas de suspicions

Informatie-uitwisseling revisoren <-> FSMA

- **Andere mededelingen EC -> FSMA:**

- Kopie (of de inhoud) van de belangrijkste verslagen en brieven die aan het bestuursorgaan of de EL worden gericht bv. aanbevelingsbrieven
- Bijzondere verslagen die met toepassing van het Wetboek van Vennootschappen worden opgesteld

Informatie-uitwisseling revisoren <-> FSMA

- Mededelingen FSMA -> EC:
 - Kopie van de correspondentie naar de onderneming die voor de EC van belang is bij de uitoefening van zijn functie bij die onderneming
 - Inlichtingen die het resultaat zijn van de analyses en die de EC toelaten hun missie beter uit te oefenen
 - Mogelijkheid om de EC uit te nodigen voor de belangrijkste besprekingen met de onderneming of hem te informeren over de inhoud en conclusies van die besprekingen

Informatie-uitwisseling revisoren <-> FSMA

- Mededelingen FSMA -> EC:
(vervolg)

- Periodiek overleg met de EC om de algemene toestand van de vennootschap te bespreken
-> doet geen afbreuk aan de respectieve verantwoordelijkheden !
- Inlichten over audit, inclusief aard van de audit
- Kopie van het afgeronde inspectieverslag (mogelijkheid om EC voorafgaand in te lichten in het geval van vastgestelde ernstige tekortkomingen) -> opvolging in beginsel FSMA
- Genomen of geplande acties ten aanzien van de onderneming